

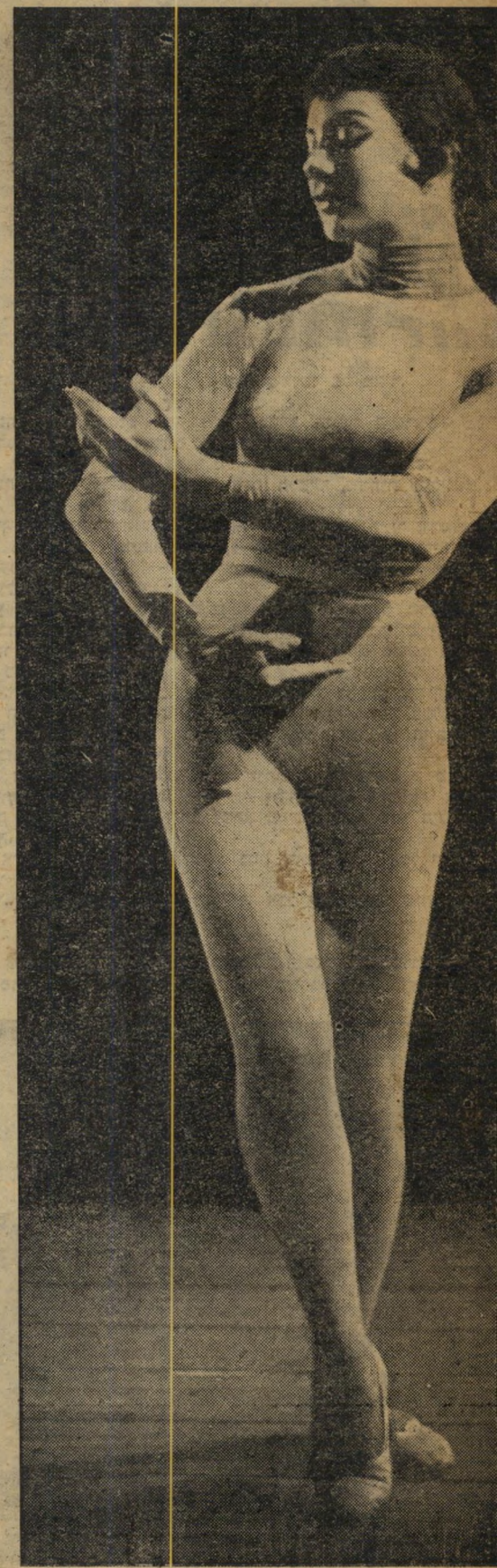
יוני '55

אוגוסט '54

יולי '54

אפריל '54

ספטמבר '51

זויה לא היתה לוליטה, אחת מאותן ילדות בעלות יופי מתוק ושובה-לבבות. אם לדון על פי התמונות שנשמרו מאז, לא היתה אפילו ילדה יפה במיוחד. אולם אז, כעתה, ציינה אותה תכונה שאינה ניתנת להגדרה: הזוהר.

הזוהר אינו רק ברכה. הוא יכול לרבוץ על בעליו כקללה. הוא מוציא את הילדה משורת כל שאר הילדות. ילד וילדה אינם רוצים להיות שונים מאחרים. שאיפתם הגדולה ביותר היא להיטמע בחברה. ילדת-זוהר קטנה יכולה לסבול מתכונתה המיוחדת כמו נמשים או פיילה.

לילדת-זוהר קשה לקיים יחסים נורמליים עם הסביבה. תשומת-הלב המתמדת אינה מאפשרת התפתחות רגשית רגילה. התוצאה יכולה להיות אחת משתיים: או שהיא מתרגלת להשיג את הכל בקלות והופכת לאחת מאותן בובות חסרות-הנשמה — או שהיא מדורבנת לקראת מאמץ-יתר ומתפתח בעצמה יצר ההשתלטות וההתבלטות. זויה היא דוגמה לדרך השנייה. היא לא היתה ילדה רגילה. בלט בה יצר מוגזם לנקיון ולסדר. אחרי שאמה היתה עורכת את השולחן, היתה זויה עוברת ממקום למקום, מיישרת את הסכינים והמזלגות בריקנות סרגל. אותו יצר לשלמות חל גם על עצמה. היא לא רצתה להיות מותק. גברה בה השאיפה הלוהטת, שהפכה מוקד אופייני: להוכיח לבריות שהיא אינה רק נערת-זוהר, שהיא ראויה להערצה ולפירסום לא רק בשל גופה החטוב ופניה הסכסאפיליים.

הגיבוש הסופי של חלטה זו בא הרחק מן הארץ, ועל כן נסתר אף מחוג משפחתה. כשהיתה בת 14, לקח אותה אביה עמו בצאתו לביקור אצל דוד באמריקה. הדוד שיכנע את האב כי עליו להשאיר שם שנה.

אותה שנה פרצה המלחמה בארץ. הדוד עמד על כך שהילדה, שממילא לא יכלה לעזור, לא תחזור לארץ הנתונה בסערה. בסך הכל נשארה זויה ארבע שנים בבית הדוד, פסיכיאטר במקצועו. הייתה היא, לאחר מכן: "הוא ניסה לרפא אותי, אבל זה לא עזר..."

עוד בארץ החלה זויה לומדת ריקוד. באמריקה, שעה שסיימה את בית-הספר התיכוני, המשיכה ללמוד אצל מורות ידועות. שאפתנותה הופנתה עתה אל אמנות זו.

לבסוף, ב-1951, חזרה זויה ארצה כני להתייצב לצבא. השנה בה שירתה בצה"ל, שנועדה לשחק לאחר מכן תפקיד כה נכבד בכתבות סוכני-הפירסומת שלה, לא השאירה בה רשמים עמוקים. היא היתה קרובה לעיר, המשיכה ללמוד ריקוד, הופיעה בערבים, אחרי השרות, בלהקת גרטרוד קראוס, בהצגות הציפור הכחולה ופר גינט של הבימה.

השינוי התיכוני בא בשעת ארוחת-ערב. החבר שהזמין אותה הביא עמו ידיד שהרגיש אותה מאוד: הוא התעלם באופן הפגנתי מקיומה. זויה לא היתה רגילה ליהס כזה. לשווא ניסתה לשבור את התנהגותו הגסה של החבור.

לאפתעתה הופיע החבור האדיש כעבור כמה ימים בחדרה, ביקש פגישה. היא הומינה אותו לבוא אחרי ההצגה. היה זה יעקוב ("שאפיק") שפירא, בן בעל-הקרקעות של שכונת שפירא, צעיר עשיר שעבד במשרד-הביטחון. כעבור שלושה חודשים נישאו.

הנישואין פרחו במשך שנה-שנתיים, בדירת-גג יפה של שלושה חדרים, בגבעתיים. זויה נראתה כאשה נשואה מאושרת, משכה את כל המבטים כאשר נהגה בחוצות תל-אביב במכונית הלבנה המפוארת של בעלה. לאחר מכן גססו הנישואין לאיטם, עד שבוטלו סופית. מי היה אשם בכך?

שאפיק אהב את זויה, נהג בה בעדינות וברכות. יתכן שהיתה זאת טעות. אומרת זויה, במבט חולמני: "אני צריכה בחור שישלוט עלי! שיגיד לי: לא! שישאר סימנים על הזרועות שלי!"

ספק אם שאפיק יכול היה להציל את הנישואין אפילו לו היה פחות טוב. קרוב לחדאי כי זויה כלל אינה יכולה להיות נשואה. כאשר נשאלה על כך השבוע, נתקבל הרושם כי טרם חשבה די צורכה, וככנות מספקת, על סוגייה זו. תוך כדי יזירה בקול רם סתרה את עצמה כמה פעמים:

"בסך שאתי חושבת פעם להתחתן מה איתנו? לא מחר, אבל אולי מחרתיים... אדם שבחר בקאריירה כמו שלי יכול להיות נשוי, אפילו יותר מאחרים. מפני ש... לא יודעת, בעצם, אבל חושבת שכן. נכון שמוציאים המון אנרגיות ומחשבה. אני נתונה כולי לעבודה, ושום דבר אחר לא מעניין אותי אז. אם אני בעבודה אפילו חמשה שבועות, לא מעניין אותי כלום. אני אפילו לא יוצאת לבלות... אני חושבת בכנות שאני יותר מדי צעירה בשביל נישואין. אני לא רוצה שמישהו יגיד לי מה לעשות. רוצה לעשות כל מה שעולה בדעתי, מתי שאני רוצה. לא רוצה אף פעם לגשת למיטבח. לא רוצה להכין לי כלום, חוץ מתערובת של שאמפניה ומיץ-תפוזים לארוחת-הבוקר."

כעבור רגע הגיעה לשרש עמוק יותר של הבעייה. "אני אנוכית. אני רוצה חופש, עצמאות גמורה. אני רוצה לנסוע, לדאוג לקאריירה שלי. איה בחור יכול לסבול זאת?" זויה יודעת שהיתה לה הברירה בין נישואין מאושרים לבין קאריירה, ושבתרה בקאריירה. אולם לעתים היא רוצה לרמות את עצמה כאילו אין הברירה מחויבת המציאות. "הייתי רוצה בבצל שיהיה אמן, אדם יוצר, עם דמיון, תוסס". אך ברגעים של התפכחות היא יודעת בלבה כי גבר כזה נוטה להיות אנוכי בעצמו — וכי לא יתכנו נישואין אמיתיים בין שני אנשים אנוכיים-מושבעים.

ישראלים שקדניים רקמו מסכת שלמה של אגדות מסביב לחיי האשה של זויה שפירא, לא פחות מאשר סביב הישראלית הנמרצת השניה, יעל דיין. אצל זויה, כמו אצל יעל, כל קשר בין המסכת לבין המציאות מקרי בהחלט. קרוב לחאי כי שתיהן לא אהבו מעולם אהבה אמיתית.

מומחים רבים — מפסיכולוגים מיקצועיים ועד לכו-הכס — שאלו את עצמם מה גרם לעובדה הבולטת כי כוכבות הוליווד, שהעולם כולו מתיחס אליהן כאל התגלמות מין, אינן, ברובן, מסוגלות לחיות חיי-אהבה פשוטים ורגילים, נדות מנשואין הרוסים לנישואין הרוסים, מירח-הדבש ישר למשפחה-גירושין.

התשובה לשאלה זו נעוצה בעצם מהותה של הכוכבת. תפקידה בחברה של ימינו, לספק למיליונים סמל-לחלום בו את חלומותיהם הרומאנטיים והמיניים. אלילת-המין ההוליוודית חייבת להיות נארקיציסטית, מאוהבת בעצמה. להקדיש את כל מרצה וכוחה לטיפוח הזוהר שלה. אלילת-האהבה מקריבה את חיי-האהבה שלה על מזבחה של עצמה. האהבה האמיתית היא מעשה של נתינה הדדית. אין היא יכולה לשגשג כאשר צד אחד — ודקא הצד הנשי — אינו יכול לתת, אלא רק לקחת. אלילת-המין ההוליוודית אינה יכולה לתת. היא מרוכזת בעצמה. היא מורגלת מגיל צעיר שהכל ניתן לה.

האשה הנשואה

הפנטומימה